

Redegørelse nr. R 12 (25/2 2021)

Folketinget 2020-21

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse om perspektiv- og handlingsplan for ligestilling 2021 af 25/2 21.

(Redegørelse nr. R 12).

Ministeren for ligestilling (Peter Hummelgaard):

MINISTERENS FORORD

Ligestilling er en central værdi i Danmark. For regeringen handler ligestilling om mere retfærdighed og større solidaritet. Ligestilling er en fælles kamp for reelt lige muligheder. Ikke kun for nogle få, men for alle.

Derfor giver det også god mening at få en tæt sammenhæng mellem ligestillingsområdet og beskæftigelsesområdet. Det gør det muligt i endnu højere grad at løse nogle af de strukturelle udfordringer, der stadig eksisterer i vores samfund. Det gælder fx fordelingen af barsel, ligeløn, begrænsninger af etniske minoritetskvinders beskæftigelse og dermed frihed samt seksuel chikane.

Kvinder på tværs af brancher, sektorer og organisationer har i 2020 skabt et historisk momentum for at komme seksuel chikane på arbejdspladsen til livs. Det momentum skal – og vil – vi udnytte til at skabe en kulturforandring på arbejdspladserne og få et bredere fokus på udfordringerne. Seksuel chikane er ikke kun en udfordring for stærke, højtuddannede kvinder, som vi har hørt mest til i #MeToo-debatten. Almindelige lønmodtagere – servitricerne, stewardesserne og sekretærene – er langt oftere udsat for seksuel chikane og krænkelse i hverdagen. Det skal vi også have frem i lyset, og det skal vi have gjort noget ved. Debatten må ikke forstumme uden handlinger. Det vil regeringen gøre sit til.

Sammen med arbejdsmarkedets parter vil vi søge løsninger, som kan skabe reelle forandringer på arbejdspladserne. Historisk har det vist sig, at vi bedst løser store samfundsudfordringer i fællesskab. Og det har vi brug for igen. Selvom vi gennem de sidste 100 år er lykkedes med at skabe et af verdens mest ligestillede samfund, har debatten om seksuel chikane eftertrykkeligt vist os, at vi ikke er i mål.

Alle skal være en del af fællesskabet og nyde godt af rettighederne i det danske samfund. Derfor er det også helt uacceptabelt, at vi i Danmark har parallelsamfund, hvor almindelige demokratiske frihedsrettigheder sættes ud af spil. Regeringen vil ikke acceptere, at imamer, ægtemænd eller andre underlægger kvinder middelalderlige værdier. Vi skal hjælpe de kvinder, der i dag står i en frihedskamp, og vi skal bekæmpe negativ social kontrol.

Der er brug for, at kvinder og mænd reelt har samme muligheder i uddannelse, familieliv og på arbejdsmarkedet. Mænd tager stadig kun ca. en tiendedel af forældreorloven,

selvom mange gerne vil tage mere. Og kvinder er fortsat underrepræsenterede i både ledelse, politik og forskning.

Vi skal skabe bedre muligheder for, at fædre kan holde mere orlov med deres børn. Det vil være positivt for fædre, børn og familierne, men også for hele samfundet. Her kan vi gøre en vigtig strukturel forskel.

Regeringen vil også understøtte virksomheder og organisationers arbejde med at fremme kvinder i ledelse og bestyrelser. Det handler ikke om at fremme den enkelte kvindes karrieremuligheder. Men om at begge køn skal være med, når beslutninger træffes, og retningen for fremtidens samfund sættes. Alle skal kunne se, at køn ikke bestemmer ens muligheder hverken på ledelsesgangen, byggepladsen eller i familierne.

Manglende ligeløn mellem kvinder og mænd er stadig en udfordring. Det er ikke et simpelt problem, og det kan ikke løses med et snuptag. Men det fortjener seriøs opmærksomhed, og vi skal undersøge mulighederne for at fremme ligeløn.

Ligestilling er en del af fundamentet for vores samfund og den velstand, velfærd og sammenhængskraft, som vi alle nyder godt af i dagens Danmark. Vi skal derfor have et vedvarende fokus på de forskellige udfordringer, som henholdsvis kvinder og mænd møder. Det er gennem fællesskabet og strukturelle ændringer i vores samfund, at vi skaber lige muligheder for alle.

God læselyst.

BAGGRUND OG VISION FOR LIGESTILLINGSINDSATSEN I DANMARK

Ligestilling er et af FN's 17 mål for en bæredygtig udvikling i verden og en hjørnesten i at nå fremskridt på tværs af Verdensmålene – både nationalt og internationalt. Danmark er sammen med de øvrige nordiske lande førende på ligestilling, men der er fortsat barrierer og strukturer, som kan begrænse kvinder og mænds reelt lige muligheder i det danske samfund.

Forandring tager tid og kræver en vedholdende og varig indsats på tværs af en række forskellige områder. Der er behov for, at mange forskellige aktører bidrager – på tværs af Folketinget, regeringen, offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner, organisationer, familier og den enkelte.

Denne perspektiv- og handlingsplan danner rammen om regeringens ligestillingsindsats i det kommende år. Indsatsen skal understøtte regeringens overordnede vision:

Regeringen ønsker et velfærdssamfund, hvor der er reelt lige muligheder for kvinder og mænd, hvor ingen udsættes for diskrimination, og hvor der er plads til forskellighed.

For at opfylde visionen er der opstillet en række målsætninger inden for fire indsatsområder, hvor der i det kommende år vil blive arbejdet med konkrete initiativer.

VISION:

Regeringen ønsker et velfærdssamfund, hvor der er reelt lige muligheder for kvinder og mænd, hvor ingen udsættes for diskrimination, og hvor der er plads til forskellighed.

Lige muligheder i uddannelse, arbejde og familien	Frihed og lige rettigheder for alle	Tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer	Ligestilling og rettigheder globalt
• Mindske det kønsopdelte arbejdsmarked og fremme ligeløn • Bekæmpe seksuel chikane på arbejde og i uddannelse • Mere orlov og lige muligheder for fædre • Fremme offentlige myndigheders arbejde med ligestilling	• Fremme ligestilling blandt indvandrere og flygtninge • Bekæmpe kønsbaseret vold, overgreb og menneskehandel	• Styrke rettigheder • Øge trivsel og lige muligheder	• Fremme af kvinders og pigers rettigheder og muligheder globalt • Stærkt dansk engagement i det internationale ligestillingsarbejde

LIGE MULIGHEDER I UDDANNELSE, ARBEJDE OG FAMILIEN

Det er en forudsætning for et ligestillet samfund, at kvinder og mænd har reelt lige muligheder både i forhold til uddannelse, orlov, løn og karriere og i forhold til familielivet.

Mindske det kønsopdelte arbejdsmarked og fremme ligeløn
Kvinder og mænd uddanner sig som aldrig før, men der er fortsat stor forskel på, hvilken uddannelse eller uddannelsesretning de vælger. Det har betydning for den stærke kønsopdeling, som præger det danske arbejdsmarked, og det kan forklare en stor del af den manglende ligeløn.

På erhvervsuddannelserne går langt størstedelen af de studerende på en uddannelsesretning, hvor deres eget køn er dominerende. Det er fortsat primært mænd, der vælger en uddannelse inden for teknologi, byggeri og transport, mens kvinderne primært vælger omsorg, sundhed og pædagogik.

Mænd udgør to tredjedele af de ansatte i den private sektor og mindre end en tredjedel i den offentlige sektor. Kvinder udgør kun knapt en fjerdedel af professorerne på de danske universiteter, selvom de udgør mere end halvdelen af de færdige kandidater. Kvinder udgør knapt en femtedel af bestyrelsesmedlemmerne i private virksomheder, og ca. en tredjedel af medlemmer i kommunalbestyrelserne.

Det kan betyde, at både virksomheder og samfundet går glip af kvalificeret arbejdskraft samt nye perspektiver og ideer til at løse de komplekse udfordringer, som verden står over for både nu og i fremtiden. Og det kan have konsekvenser for den enkeltes muligheder for at udnytte sit talent, ligesom kønsopdelingen bidrager til de forskelle i løn og pensionsopsparinger, der stadig er mellem kvinder og mænd.

Der er behov for fortsat at arbejde for, at alle har reelt lige muligheder i uddannelse og på arbejdsmarkedet – uanset køn.

Fakta

- 9 ud af 10 elever på erhvervsskolerne er på en uddannelse, hvor ét køn udgør mere end 60 pct. af eleverne. Tre ud af fire elever har det samme køn som flertallet på deres uddannelse.
- Kvinder udgjorde i 2019 19 pct. af danske bestyrelsesmedlemmer og 15 pct. af direktionsmedlemmerne.
- Ca. 4 pct. af danske 18-64 årige kvinder er nye iværksættere. Det er under halvdelen af OECD-landenes gennemsnit på 9,2 pct.
- Ved seneste kommunalvalg i 2017 udgjorde kvinder 32,9 pct. af de valgte kandidater, og 14 ud af 98 borgmestre er kvinder.
- I 2018 udgjorde kvinder 56 pct. af færdige kandidater, 50 pct. af ph.d.'erne og 23 pct. af de universitetsansatte professorer.
- 85 pct. af lønforskellen mellem mænd og kvinder kan henføres til en skæv fordeling af karakteristika på de to køn, herunder især at arbejdsmarkedet er kønsopdelt. Kønsopdelingen fører til lønforskelle, fordi der er systematiske forskelle mellem lønnen i kvinde- og mandedominerede job, og fordi mænd er højere placeret i stillingshierarkiet end kvinder.
- I 2019 var 60-69-årige mænds pensionsformue 22 pct. større end kvindernes, svarende til ca. 340.000 kr.

Institut for Menneskerettigheder (2020) Minoritetskøn på erhvervsuddannelser, Danmarks Statistik, Statistikbanken: LIGEDI6, Dansk Erhverv (2020) Danske kvinders iværksætteraktivitet er blandt de laveste i OECD, Danmarks Statistik, Statistikbanken: LIGEDI2 og dansk kommuner.dk, Uddannelses og Forskningsministeriet (2020) Mænd og kvinder på de danske universiteter – Danmarks talentbarometer 2019, VIVE (2020) Den 'uforklarede' del af forskellen mellem kvinders og mænds timeløn, Danmarks Statistik, Statistikbanken: LIGEI18.

Bekæmpe seksuel chikane på arbejde og i uddannelse
Seksuel chikane er forbudt både på og uden for arbejdsmarkedet, og der er en række ansættelsesretlige redskaber, der giver mulighed for at skride ind over for krænkeren i sager om

seksuel chikane. Alligevel finder seksuel chikane sted på tværs af brancher, arbejdspladser og relationer.

Undersøgelser viser, at lavtlønnede syv gange så ofte som højtlønnede oplever seksuel chikane. Særligt unge kvinder, unge i praktik og løstansatte er udsatte. Knap hver fjerde

kvindelige lærling har oplevet, at en overordnet eller magtfuld person på arbejdspladsen har forsøgt at presse sig til sex. Undersøgelser tyder på, at det ikke er alle, der ved, hvor de skal henvende sig, hvis de oplever seksuel chikane. Ligesom en del af de forurettede har oplevet, at der ikke har været konsekvenser for den eller de personer, der havde begået chi-

kanen. Der er brug for øget fokus på både styrket forebyggelse, opdagelse og konsekvenser ved sager om seksuel chikane både på arbejdsmarkedet og på uddannelsesinstitutioner.

Regeringen vil understøtte en kulturændring på arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, der gør det trygt og sikkert at gå på arbejde og være i uddannelse.

Fakta

- Seksuel chikane på danske arbejdspladser er steget fra 2,8 pct. i 2012 til 3,6 pct. i 2018.
- 10,5 pct. af unge kvindelige medarbejdere mellem 18 og 24 år har været udsat for seksuel chikane mod 5,2 pct. af mændene i samme aldersgruppe.
- Ca. 77.000 lønmodtagere blev udsat for seksuel chikane i 2018. De fattigste 10 pct. oplever 7 gange så meget seksuel chikane som de rigeste 10 pct. Næsten halvdelen af ofrene er 34 år eller derunder.
- 7,7 pct. af adspurgte kvinder og 5,4 pct. af mændene har oplevet, at en overordnet eller magtfuld person har forsøgt at presse sig til sex. Halvdelen er 18-29 år.
- 23 pct. af adspurgte kvindelige lærlinge har oplevet at blive forsøgt presset til sex af en overordnet eller magtfuld person på arbejdspladsen.
- 51 pct. af kvindelige elever i hotel- og restaurationsbranchen og 30 pct. af mandlige har været udsat for uønskede seksuelle tilnærmelser eller krænkelse på deres praktikplads.
- 40 pct. af elever i hotel og restaurationsbranchen ved ikke, hvor de skal henvende sig, hvis de ønsker hjælp og støtte ved oplevelser med seksuel chikane.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (2019) *Arbejdsmiljø og Helbred 2018*, Fagbevægelsens Hovedorganisation (2020) *Seksuel chikane i Danmark – Forslag og fakta*, Tryghedsfonden (2020) *Tryghedsmåling 2019-20*, Institut for Menneskerettigheder (2019) *Sexchikane mod elever i hotel- og restaurationsbranchen*.

Mere orlov og lige muligheder for fædre

Selvom der de seneste år har været en lille stigning i, hvor lang orlov fædre i gennemsnittet holder med deres børn, tager de stadig kun ca. en tiendedel af den samlede orlov. Fædre i København tager ca. dobbelt så meget orlov som fædre i Vestjylland. Samtidig er over halvdelen af adspurgte forældre enige i, at fædre i Danmark holder for lidt orlov med deres barn, og hver tredje far holdt mindre orlov, end han havde lyst til.

Der er en tendens til, at mor opfattes som den primære omsorgsperson for børnene, og at orloven derfor i udgangspunktet er hendes. Det er en opfattelse, som kan være ud-

bredt både på arbejdspladsen og i den enkelte familie. Det kan være en udfordring for de mange fædre, som ønsker at tage større del i familielivet eller holde mere orlov med deres børn. Både fordi det kan begrænse mænds mulighed for at deltage i familielivet og forældreskabet på lige fod med kvinder, og fordi den lange orlov kan være et bispænd for kvinders karriere og delingen af omsorgsopgaverne. Fædres brug af orlov er godt for både fædre, børnene og familierne.

Der er behov for at skabe bedre muligheder for, at flere fædre kan tage mere orlov, deltage i familielivet og tage del i deres barns hverdag.

Fakta

- Fædre, der blev forældre i 2018, holdt i gennemsnit 32,5 dages orlov, mens mødrene holdt 281,9 dage.
- Fædre, der blev forældre i 2018, holdt næsten 3 dages orlov mere end fædre, der blev forældre i 2015.
- Fædre i København tager længst orlov med gennemsnitlig 46,4 dage, mens fædre i Vestjylland tager kortest orlov med gennemsnitlig 23,7 dage.
- 53 pct. af adspurgte forældre er enige i, at fædre i Danmark holder for lidt barsels- og forældreorlov med deres barn.
- 32 pct. af fædre og 22 pct. af mødre svarer, at de gerne ville have holdt mere orlov, end de gjorde.
- 35 pct. af fædre og 47 pct. af mødre går i lav eller meget lav grad ind for, at der bliver indført en øremærket barselsordning på to måneder til fædre.

Danmarks Statistik, Statistikbanken: LIGEF11, Institut for Menneskerettigheder (2020) *Mere ligestilling i de danske barselsregler*.

Fremme offentlige myndigheders arbejde med ligestilling
Offentlige myndigheder har en vigtig rolle at spille i at fremme ligestilling mellem kønnene. Når det offentlige tager højde for, at kvinder og mænd kan have forskellige behov, resourcer og adfærd, bidrager det til at fremme ligestilling og lige muligheder både på personaleområdet og i kerneydelserne.

Kvinder udgør fx størstedelen af de offentligt ansatte, men det er fortsat kun ca. hver tredje topled, der er kvinde. Samtidig er kun ca. hver tiende ansatte i vuggestuer eller børne-

haver mand, og Forsvaret er fortsat mandsdomineret, selvom der har været et stigning af kvindelige værnepligtige over de seneste år.

Der kan også være behov for at tage højde for forskelle i kvinder og mænds adfærd og præferencer i tilbud eller indsatser. Mænd lever fx i gennemsnit kortere end kvinder, og går samtidig mindre til lægen. Det gælder særligt for ufaglærte mænd. Mænd er generelt overrepræsenteret i trafikulykkesstatistikkerne, mens kvinder er overrepræsenteret, når det gælder ulykker specifikt med elcykler.

Der er behov for, at offentlige myndigheder fortsat arbejder målrettet med at fremme ligestilling og medtænker køn både på personaleområdet og i kerneydelserne.

Fakta

- Kvinder udgør i gennemsnit 34 pct. af ledere på topchefniveau i staten, 32 pct. i kommunerne og 27 pct. i regionerne.
- Andelen af værnepligtige kvinder er fra 2017 til 2020 steget fra 17,1 pct. til 22,2 pct. (eksl. Beredskabsstyrelsen).
- I 2019 udgjorde mænd 10,9 pct. af de beskæftigede i vuggestuer og 12,8 pct. i børnehaver.
- I 2019 var middelalderen for kvinder 83,2 år, hvor den for mænd var 79,3 år.
- I 2019 havde 40-49-årige mænd i gennemsnit 4,5 lægebesøg om året, mens tallet for kvinder var 7,8.
- I 2019 var næsten otte ud af ti dræbte i trafikken mænd. Fra 2017-2019 var 6 ud af 10 tilskadekomne eller dræbte elcyklister kvinder.

Beskæftigelsesministeriet (2021) *Ligestillingsredegørelser 2020 – Hovedrapport*, Forsvarsministeriets Personalestyrelse (2020), Danmarks Statistik, *Statistikbanken: LIGEAI3, LIGEHI1, LIGEHI6*, Vejdirektoratet (2020) *Trafikulykker for året 2019*.

INITIATIVER

Køn og ligestilling i dagtilbud og grundskoler: Rådet for Børns Læring, der rådgiver børne- og undervisningsministeren, fortsætter sit fokus på køn og ligestilling fra 2020. Her blev stillet skarpt på ligestillingsudfordringer, herunder kønsstereotype normer, i dagtilbud og grundskoler samt den eventuelle sammenhæng med elevers uddannelsesvalg senere i livet. I 2021 planlægger formandskabet for Rådet for Børns Læring en undersøgelse af de meget få mænd, der arbejder som pædagoger i dagtilbud.

Tiltag for at styrke undervisningen i sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab i grundskolen: Folkeskeleforligskredsen vil drøfte, hvordan undervisningen i »sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab« (SSF) kan styrkes. Forligskredsen er enige om, at undervisning i seksualitet, rettigheder, normer og grænser mv. er vigtig for elevernes udvikling og dannelse. Drøftelserne forventes afsluttet medio 2021. På finansloven for 2021 er der afsat en pulje på 5 mio. kr. årligt i 2021-2023 til styrkelse af seksualundervisning i folkeskolen.

Analyse af fagligt gab mellem drenge og piger igennem folkeskolen og i overgang til ungdomsuddannelser: Analysen belyser, hvordan det faglige gab mellem drenge og piger udvikler sig i løbet af folkeskolen, og hvilke faktorer der har betydning for det faglige gab mellem kønnene. Desuden analyseres det faglige gab i overgangen til ungdomsuddannelser, og det faglige gab i udviklingen af elevresultater fra grundskole til almen studentereksamen (STX). Analysen planlægges offentliggjort forår 2021.

Alliance til fremme af ligestilling på erhvervsuddannelserne: Ligestillingsministeren vil danne en alliance bestående af repræsentanter fra erhvervsuddannelserne og relevante interessenter, der skal komme med forslag til, hvordan uddannelsesinstitutionerne kan arbejde med ligestilling og fremme en mere ligelig kønsfordeling i elevsammensætningen.

Fremme af kvinder i beslutningsprocesser: Regeringen vil i folketingssamlingen 21/22 fremsætte lovforslag, der understøtter virksomheder og organisationers arbejde med at fremme en mere ligelig kønsfordeling i bestyrelse og ledelse. Som en del af et tværpolitisk samarbejde om at fremme diversitet og kvinder i politik lanceres et inspirationsmateriale til partiorganisationer. Derudover afrapporteres på det frivillige kodeks for diversitet i rekruttering ved en konference i juni 2021.

Kvinder i forskning: Som en del af aftalen om fordelingen af forskningsreserven mv. i 2021 har regeringen indgået en bred delaftale om at afsætte 110 mio. kr. til at styrke forskertalentprogrammet Inge Lehmann under Danmarks Frie Forskningsfond, som har til formål at fremme en mere ligelig kønsammensætning i forskningsmiljøerne.

Kvindelige iværksættere: Den nye barselsudligningsordning for selvstændige trådte i kraft den 1. januar 2021 og skal styrke kvinders incitament til at blive selvstændige samt forbedre lønkomensation i forbindelse med barsels- og forældreorlov for både mænd og kvinder. Erhvervsstyrelsen har etableret en iværksætterdatabase, der blandt andet kan give detaljerede data opdelt på køn, hvilket på sigt kan bidrage til et mere datadrevet policy-arbejde på iværksætterområdet.

Forhandlinger af det kommende løngennemsigtighedstiltag fra EU-Kommissionen: Det forventede direktivforslag om øget løngennemsigtighed vil indgå i regeringens overvejelser om, hvordan ligeløn mellem mænd og kvinder fremmes i Danmark. Regeringen vil med inddragelse af Folketingets partier indgå konstruktivt i de kommende forhandlinger.

Trepartsdrøftelser om seksuel chikane: Regeringen har inviteret arbejdsmarkedets parter til trepartsdrøftelser om bedre forebyggelse af og større konsekvens ved sager om seksuel chikane på arbejdspladsen. Trepartsdrøftelserne skal blandt andet bidrage til den planlagte evaluering af godtgørelsesniveauet i sager om seksuel chikane i 2021, se på mulige indsatser til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø og på behovet for eventuelle yderligere lovgivningsmæssige tiltag. Trepartsdrøftelserne forventes afsluttet medio 2021.

Forebyggelse af seksuel chikane på arbejdspladser: Regeringen følger op på initiativer til forebyggelse af seksuel chikane på arbejdsmarkedet. Der etableres blandt andet en alliance med organisationer, NGO'er og arbejdsmarkedets parter, som skal sikre vedvarende fokus på bekæmpelse af seksuel chikane. Arbejdstilsynets indsats styrkes, hotlinen relanceres, og regeringen vil gøre det muligt at whistleblowe om seksuel chikane på alle arbejdspladser. Med finansloven for 2021 er der afsat 10 mio. kr. år i 2021 og 2022 til Arbejdstilsynets indsats vedrørende seksuel chikane og psykisk arbejdsmiljø.

Forebyggelse af seksuel chikane på uddannelser: Regeringen følger op på initiativer om seksuel chikane på tværs af uddannelsesområdet. Initiativerne omfatter styrket undervisning i psykisk arbejdsmiljø, opfordring til etablering af whistleblowerordninger, trivselsmålinger med spørgsmål om seksuel chikane, dialog med parterne på uddannelsesområdet

samt øget fokus på arbejdsmiljø og ligebehandling på praktiksteder.

Implementering af EU-orlovsdirektivet: Regeringen forventer at fremsætte lovforslag i 2021 om gennemførelsen af EU-direktivet om blandt andet øremærket orlov til begge forældre. Direktivet skal være gennemført senest den 2. august 2022. I 2021 relanceres kampagnen »Aktion Fars Orlov« i samarbejde med organisationerne på arbejdsmarkedet. Fokus er på, hvordan kulturen på arbejdspladser kan fremme fædres brug af orlov.

Lige adgang til børne- og ungedydelse: De nye regler om ligedeling af børne- og ungedydelsen imellem forældremyndighedsindehavere træder i kraft 1. januar 2022. Reglerne betyder, at børne- og ungedydelsen fremover som udgangspunkt udbetales med halvdelen til hver af forældremyndighedsindehaverne. Det nye tiltag sikrer mere moderne regler, der afspejler nutidens familiemønstre.

Social ulighed i sundhed og sygdom: Sundhedsstyrelsen følger som led i sit fokus på ulighed i sundhed op på anbefalingerne i Statens Institut for Folkesundheds rapport fra 2020, som blandt andet viser, at mænd har kortere levetid, højere risikofaktorer fx rygning og går mindre til læge. Med finansloven for 2021 afsættes 2 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til Forum for Mænds Sundhed til projekter om målrettede tilbud til mænd om sundhed og livsstil.

Inklusion og mangfoldighed på forsvarsområdet: Forsvarsministeriets Personalestyrelse udarbejder i 2021 en strategi for inklusion og mangfoldighed for hele Forsvarsministeriets område og udvider videns- og forskningskapaciteten for at belyse behov samt effekt af nye mangfoldighedstiltag. I Hæren og Flyvevåbnet udvikles en familiepolitik, der skal understøtte fastholdelse og rekruttering særligt af kvinder. Søværnet viderefører tiltag for at øge andelen af kvinder i ledelsen, og Flyvevåbnet gennemfører en undersøgelse af fordelingen af personlige kvalifikationstillæg mellem kvinder og mænd.

Forebyggelse og håndtering af kønskrænkende adfærd på Forsvarets område: Forsvarsministeriet har siden efteråret 2019 arbejdet målrettet med indsatser mod kønskrænkende adfærd, og indsatsen videreudvikles. Der udbydes blandt andet temadage og kurser til chefer, ledere og arbejdsmiljøorganisationer om håndteringen af kønskrænkende adfærd. Endvidere forventes kønskrænkende adfærd at blive et indsatsområde i en kommende arbejdsmiljøstrategi 2021-2025. Viden, præsentations- og undervisningsmaterialer mv. på området er samlet og holdes opdateret på hjemmesiden respektforhinanden.dk.

Politik mod mobning og chikane i politiet: Rigspolitiet har igangsat drøftelser med faglige organisationer, politikredse og arbejdsmiljøorganisationen om udarbejdelse af en politik mod mobning og seksuel chikane. Politikken skal sætte retning for arbejdet med en kultur, der har fokus på ligestilling.

Arbejdet forankres i alle politikredse, herunder Grønland og Færøerne.

Løft af KVINFO's videnscenter: Med finansloven for 2021 øges KVINFO's driftsbevilling med 4 mio. kr. årligt i 2021-2024 for at styrke KVINFO's arbejde med at skabe systematisk og forskningsbaseret viden om ligestilling, herunder sexismen og seksuel chikane.

Kønsbalancen i dansk film: Det Danske Filminstitut arbejder målrettet for mangfoldighed og gennemfører i 2021 et obligatorisk udviklingsforløb for støttetildelere og indfører fra 2021 fælles retningslinjer for rekruttering på Filminstituttet. I Brancheforum for Mangfoldighed iværksættes blandt andet en mentor- og netværksordning for kvinder, facilitering af møder mellem nyuddannede og etablerede kræfter i branchen samt en indsats for dialog mellem nyuddannede og gatekeepers i Filminstituttets støttesystem.

Fokus på kønsforskelle i trafikformer og -sikkerhed: Vejdirektoratet vil i 2021 sætte fokus på forskelle i trafikformer og præferencer hos mænd og kvinder. Vejdirektoratet planlægger at målrette trafiksikkerhedsinitiativer til relevante grupper, herunder kvinders brug af elcykler, da kvinder er en betydelig målgruppe inden for denne transportform.

FRIHED OG LIGE RETTIGHEDER FOR ALLE

Alle har ret til at føle sig trygge. Ingen skal udsættes for eller frygte krænkelse, vold og overgreb. Og den enkeltes frihed, beslutninger og rettigheder skal ikke begrænses af negativ social kontrol og forældede æresbegreber.

Fremme ligestilling blandt indvandrere og flygtninge

Det er grundlæggende for det danske samfund, at alle tager aktivt del i og bidrager til fællesskabet. Mange indvandrere bidrager, tager uddannelse og går på arbejde. Men der er stadig etniske minoritetsmiljøer, hvor særligt alt for mange kvinder ikke er i beskæftigelse og oplever at blive presset til ikke at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Ligestilling skal gælde for alle i Danmark uanset baggrund, kultur og traditioner. Alle skal kunne leve det liv, som de ønsker, og træffe egne valg – uanset køn. Men der eksisterer fortsat parallelsamfund i Danmark, hvor ligestilling ikke anerkendes, og hvor den enkeltes rettigheder og frihed begrænses. Hvor familien bestemmer, hvem man må være venner med, skal giftes med, eller om man må have en kæreste. Og hvor kvinder ikke har ret til skilsmisse, og derfor bliver fastholdt i ægteskaber mod deres vilje.

Der er behov for at få særligt flere indvandrerkvinder ud på arbejdsmarkedet, så de møder danske normer og værdier, tjener deres egne penge og får den frihed og uafhængighed, det giver. Og der er behov for en aktiv indsats for at bekæmpe negativ social kontrol.

Fakta

- 15 pct. af ikke-vestlige efterkommere må ikke eller tror ikke, at de må, have en kæreste for deres familie. Det samme gælder 5 pct. af ikke-vestlige indvandrere og 2 pct. med dansk oprindelse.
- 81 pct. af indvandrere og 84 pct. af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse føler, at deres familie i høj grad giver dem lov til frit at vælge deres venner. Det samme gælder for 96 pct. med dansk oprindelse.
- 77 pct. af ikke-vestlige indvandrere er helt enige i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at blive skilt. Det gælder 87 pct. af ikke-vestlige efterkommere og 95 pct. med dansk oprindelse.
- 88 pct. af ikke-vestlige indvandrere er helt enige i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at have et arbejde. Det gælder 92 pct. af ikke-vestlige efterkommere og 96 pct. med dansk oprindelse.
- 51 pct. af 16-64-årige mænd og 43 pct. af kvinder med oprindelse i MENAP-landene og Tyrkiet var i lønmodtagerbeskæftigelse i 3. kvartal 2020. Blandt personer med dansk oprindelse var den tilsvarende andel henholdsvis 74 pct. og 73 pct.

Udlændinge- og Integrationsministeriet (2020) *Baggrundstabeller fra Medborgerskabsundersøgelsen 2020*, Udlændinge- og Integrationsministeriet egne beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Bekæmpe kønsbaseret vold, overgreb og menneskehandel

Menneskehandel, vold, overgreb og krænkende adfærd er uacceptabelt. Det har store konsekvenser både for den enkelte og for samfundet. Alle har ret til at føle sig trygge og til at bestemme over egen krop og eget liv. Det er helt grundlæggende.

Kvinder er oftere end mænd udsat for stalking og for både fysisk og psykisk partnervold. Samtidig er volden mod kvinder ofte grovere. Men også mænd er udsat for vold fra en partner, og her kan det være sværere at søge og få hjælp. Langt flere kvinder end mænd er udsat for voldtægt og voldtægtsforsøg. Det er særligt unge kvinder, der er udsatte. Det gælder også, når krænkelserne er digitale. Langt flere unge kvinder har mindst én gang oplevet at få delt et nøgenbillede

uden deres tilladelse i sammenligning med jævnaldrene mænd.

Både kvinder og mænd udsættes for menneskehandel. Det er et brud på grundlæggende menneskerettigheder og en grov krænkelse af den enkelte, når et menneske udnyttes og handles af kriminelle bagmænd. Kvinder handles primært til prostitution, og det foregår i stigende omfang i det skjulte og online. Samtidig er flere mænd over de seneste år vurderet handlet til tvangsarbejde i Danmark.

Der er behov for at fastholde indsatsen mod fysisk og psykisk vold i nære relationer, at følge op på lovgivningen om en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse og fremme digital dannelse blandt børn og unge. Regeringen vil også tage stilling til den fremtidige indsats mod menneskehandel, når den nuværende handlingsplan udløber.

Fakta

- Ca. 11.400 kvinder bliver årligt udsat for voldtægt eller voldtægtsforsøg. Knap fire ud af ti gerningsmænd er en nuværende eller tidligere partner.
- Omkring 54.000 personer var i 2019 udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt. Knap 80 pct. var kvinder.
- I 2019 havde 2.164 kvinder ophold på et kvindekrisecenter, hvoraf halvdelen (1.073) var indvandrere eller efterkommere.
- Inden for en etårig periode har 1,6 pct. af kvinder og 0,8 pct. af mænd været udsat for fysisk partnervold, og 3,9 pct. af kvinder og 1,2 pct. af mænd har været udsat for psykisk partnervold.
- Inden for en etårig periode har 2,4 pct. af kvinder og 1,7 pct. af mænd været udsat for stalking.
- På ungdomsuddannelserne er andelen af unge, der inden for det seneste år har delt et intimt billede af andre uden deres samtykke, faldet fra 6,1 pct. til 1,8 pct. fra 2017 til 2020. Det er 0,6 pct. af piger og 3,3 pct. af drenge, som har delt.
- I 2019 blev 77 personer vurderet handlet af danske myndigheder. 55 af dem var kvinder, 21 var mænd og én var transkønnet.

Justitsministeriets Forskningskontor (2020) Udsathed for vold og andre former for kriminalitet – Offerundersøgelserne 2005-2019, Danmarks Statistik, Statistikbanken: KRISE2, Statens Institut for Folkesundhed (2018) Vold og seksuelle krænkelser, VIVE (2018) Psykisk partnervold – En kvantitativ kortlægning, Justitsministeriets Forskningskontor (2018) Omfanget og karakteren af stalking, SSP samrådets fagudvalg for digital dannelse (2020) Analyse – Deling af nøgenbilleder, Socialstyrelsen (2021) CMM – Statistik – Nøgletal 2020.

INITIATIVER

Flere indvandrerkvinder i beskæftigelse: Med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2019 blev der afsat 95 mio. kr. i 2019-2022 til, at 15 kommuner kan udvikle og gennemføre indsatser, som skal give indvandrerkvinder bedre mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet og deltage aktivt i det danske samfund. Blandt andet udvikles kvinders faglige og personlige kompetencer, og de styrkes i at agere rollemodeller i forhold til at kunne opnå og fastholde selv-

forsørgelse. Viden om virksomme indsatser og metoder fra projektet udbredes til alle kommuner.

Styrke etniske minoritetskvinder og -mænds deltagelse i samfundet: Med finansloven for 2021 er driftsstøtte til Bydelsmødrene forhøjet med 2,8 mio. kr. årligt i 2021-2022, så de samlet modtager 4,5 mio. kr. i 2021 og 2022. Initiativet bygger bro mellem isolerede etniske minoritetskvinder og deres familier og samfundet. Derudover er der afsat 3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til foreningen Baba, som har til formål at motivere fædre med indvandrer- eller flygtningebaggrund til handlekraft og aktiv deltagelse i deres børns liv og i samfundet.

Styrket indsats mod negativ social kontrol: Med finansloven for 2021 er der afsat 10 mio. kr. årligt i perioden 2021-2024 til at styrke indsatsen for at bekæmpe og forebygge social kontrol. Midlerne skal blandt andet gå til uddannelse og opkvalificering af fagfolk, styrket exit for ofre herunder etablering af udslusningsboliger, og udvidelse af sikkerhedskonsulentordningen. Udlændinge- og integrationsministeren har endvidere fremsat lovforslag om en styrket indsats mod negativ social kontrol, som blandt andet forbyder religiøse violenser af mindreårige og skærper straffen for at fastholde personer i ægteskab og ægteskabslignende forhold med tvang.

En samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse i straffeloven: Folketinget har vedtaget regeringens lovforslag om at indføre en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse. Med lovforslaget ændres straffelovens § 216, stk. 1, pr. 1. januar 2021, så samleje med en person, som ikke samtykker heri, er voldtægt. På finansloven er der afsat 20 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til at styrke bistandsadvokatorordningen, så ofre for seksuelle overgreb får ret til vejledning fra en bistandsadvokat, før overgrebet anmeldes til politiet, og en eventuel styrket rådgivning efter anmeldelsen.

Kampagne og undervisning om voldtægt og samtykke: Ligestillingsministeren har igangsat en oplysningskampagne, som har til formål at oplyse om den nye samtykkebestemmelse og grænserne mellem lovlig og ulovlig seksuel adfærd og samtykke. Børne- og Undervisningsministeriet vil blandt andet tilføje samtykke til undervisningsvejledningen for sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab (SSF) på grundskoleområdet og i vejledningen til biologi C på de gymnasiale uddannelser, så de nye vejledninger kan tages i brug i skoleåret 2021/22.

Forlængelse af Lev Uden Vold, hotline for voldtægts ofre og fokus på kærestevold: Med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024 forlænges Lev Uden Vold, der er videnscenter for bekæmpelse af vold i nære relationer og driver blandt andet hotline, juridisk rådgivning og efterværnsaktiviteter. Hotlinen udvides endvidere til at omfatte voldtægts ofre. Med den årlige kreative konkurrence om kærestevold, som afholdes af ligestillingsministeren, Det Kriminalpræventive Råd og Bryd Tavsheden, vil unge arbejde kreativt med temaet digitale krænkelser.

Styrket indsats mod stalking: Justitsministeriet undersøger mulige nye initiativer, som kan styrke forebyggelse og bekæmpelse af stalking, herunder at indføre en selvstændig kriminalisering af stalking i straffeloven.

Etablering af pladser på kvindekrisecentre: I 2021 åbner 96 nyetablerede pladser på kvindekrisecentre landet over. Pladserne skal sikre, at kvinderne i målgruppen hurtigt får den hjælp, de har brug for. Pladserne udbydes af eksisterende kvindekrisecentre og aktører, der ønsker at etablere et kvindekrisecenter efter servicelovens § 109.

Forsøg med psykologhjælp til mænd udsat for vold i nære relationer: Lev Uden Vold vil i 2021 starte en undersøgelse af mænd udsat for vold i nære relationer, som tager ophold på mandecentre og boformer efter servicelovens § 110. På baggrund af undersøgelsen vil Lev Uden Vold i 2022-2023 afprøve en forsøgsordning med psykologhjælp til målgruppen og til børn, som ledsager faderen under opholdet. Der afsættes i alt 8 mio. kr. til initiativet fra 2021 til 2023.

Mere viden om kønsbaseret vold: Som led i en løbende monitorering af vold i nære relationer i Danmark gennemfører Statens Institut for Folkesundhed en undersøgelse af fysisk og psykisk partnervold og voldtægt samt behovene

blandt de voldsudsatte, som ikke søger hjælp. Socialstyrelsen offentliggør »Undersøgelse om vold i nære relationer«, der giver viden om kvinder, mænd og børn, der er udsat for vold i nære relationer, og som modtager hjælp og støtte. Danmark indgår endvidere i en tværeuropæisk undersøgelse om omfanget af kønsbaseret fysisk partnervold, seksuel chikane, seksuel vold, psykisk vold og stalking. Undersøgelsen foretages af Eurostat i samarbejde med nationale statistikmyndigheder.

Børn og unges digitale liv og dannelse: Regeringen ønsker, at børn og unge får den nødvendige digitale dannelse, der skal til for, at de kan færdes trygt og sikkert på internettet. Børn og unge skal have den fornødne støtte til at undgå skadeligt indhold på internettet, og med finansloven for 2021 er der blandt andet afsat 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til Red Barnets rådgivningstjeneste SletDet samt 3,6 mio. kr. til et rådgivningssamarbejde mellem Red Barnet og Dansk Kvindesamfund til at understøtte dette. Derudover forventer regeringen at fremlægge et udspil om sociale medier, der blandt andet fokuserer på regulering af sociale medier samt forslag til initiativer, der i højere grad skal beskytte børn og unge mod skadeligt indhold online.

Nordisk konference om manofæren: Der afholdes en tværfaglig nordisk konference for fagfolk om de online fora, manofæren, hvor unge mænd samles om modstand mod ligestilling og kvinders lige rettigheder, og hvor der opildnes til had og vold mod kvinder.

Exitpakke til mennesker i prostitution: Der er i 2020-2023 afsat 30,6 mio. kr. til, at fire kommuner samarbejder med relevante NGO'er om indsatser til borgere, der ønsker rådgivning om alternativer til et liv i prostitution eller støtte til at forlade prostitution. Derudover er der afsat midler til en vidensafdækning om prostitution i Danmark, der forventes offentliggjort medio 2021. Endelig er der med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2021-2024 afsat 14,5 mio. kr. til en ansøgningspulje til støtte til frivillige organisationers arbejde med forebyggelse af prostitutionslignende relationer blandt unge såsom sugardating.

Analyse og fremtidig indsats mod menneskehandel: I 2021 afsluttes en tværministeriel analyse af den socialfaglige indsats til ofre for menneskehandel i Danmark. Regeringen tager på den baggrund stilling til den fremtidige indsats mod menneskehandel efter 2021. Konkret vil Center mod Menneskehandel i 2021 blandt andet have fokus på at udvikle en procedure for fælles myndighedsaktioner mod tvangsarbejde.

TRYGHED, TRIVSEL OG LIGE MULIGHEDER FOR LGBTI-PERSONER

Danmark klarer sig sammenlignet med andre lande godt, når det kommer til rettigheder, tryghed og trivsel for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transkønnede og interkønnede (LGBTI-personer). Men der er stadig rum til forbedring. Der skal være plads til alle i det danske samfund. Og alle mennesker skal mødes ligeværdigt og med respekt.

Styrke rettigheder

Alle mennesker har ret til beskyttelse mod diskrimination og ret til respekt for privatliv og familieliv. Selvom Danmark er blandt de europæiske lande, som rangerer højest, når det kommer til LGBTI-personers retsstilling, så er vi ikke i mål.

Næsten hver tredje danske LGBTI¹-person har det seneste år oplevet at blive diskrimineret eller chikaneret. Og alt for mange udsættes hvert år for vold, som efter offerets opfattelse er motiveret af, at de er homoseksuelle eller transkønnede. Transkønnede er en særlig udsat gruppe, og et flertal af transpersoner har oplevet diskrimination på grund af deres kønsidentitet.

Det skal være tydeligt for alle, at det er forbudt at forskelsbehandle homo- og biseksuelle, trans- og interkønnede – uanset om det er på arbejdspladsen eller i samfundet i øvrigt. Regeringen vil styrke lovgivningen, så det er helt klart, at der i Danmark skal være plads til forskellighed.

¹ Når der henvises til undersøgelser, skrives enten LGBTI-personer eller LGBT-personer afhængigt af, om den pågældende undersøgelse omfatter interkøn.

Fakta

- 1.500-2.500 personer udsættes årligt for vold, der efter ofrenes opfattelse er motiveret af homo- eller transfobi.
- 27 pct. af adspurgte LGBT-personer har inden for det seneste år undgået bestemte steder på grund af deres LGBT-identitet, blandt andet på grund af frygt for tilråb, chikane og fysisk vold.
- 57 pct. af homoseksuelle mænd og 37 pct. af homoseksuelle kvinder har oplevet at blive mobbet eller chikaneret på grund af deres seksuelle orientering.
- 60 pct. af transkvinder og 63 pct. af transmænd har oplevet at blive mobbet eller chikaneret på grund af deres kønsidentitet.
- 31 pct. af danske LGBTI-personer har inden for det sidste år oplevet diskrimination på grund af deres LGBTI-identitet.
- 20 pct. af danske LGBTI-personer har inden for de sidste fem år været udsat for fysisk eller seksuel vold.

Justitsministeriets Forskningskontor (2020) Udsathed for vold og andre former for kriminalitet – Offerundersøgelserne 2005-2019, Als Research (2020) Udfordringer og stigma i forhold til at have en LGBTI-identitet i Danmark, Frisch, Moseholm, Andersson, Andersen og Graugaard (2019) Sex i Danmark. Nøgletal fra Projekt SEXUS 2017-2018, FRA (2020) Second Lesbian women, Gay men, Bisexual women & men, Trans people and Intersex people survey.

Øge trivsel og lige muligheder

Alle har ret til at udfolde sig og tage del i samfundet. Frygt for homo- og transfobi kan være en barriere for, at homo- og biseksuelle, trans- og interkønnede kan leve et frit og trykt liv.

Halvdelen af LGBT-personer undgår at holde deres partner i hånden på en gåtur, og hver fjerde undgår at fortælle kolleger om deres partners køn. Hver fjerde LGBT-person har klædt sig anderledes offentligt, end de havde lyst til, og hver anden homo- og biseksuelle har oplevet det som ubehageligt at opholde sig i et omklædningsrum i forbindelse med idræt

på grund af deres seksuelle orientering. For transpersoner er det 8 ud af 10.

Ensomhed er langt mere udbredt blandt LGBT-personer end i befolkningen generelt, og op mod hver anden føler sig ekskluderet fra det sociale fællesskab, når de dyrker sport. Alle skal kunne gå på arbejde, i skole, på gaden eller til idræt uden at være bange eller nødt til at skjule, hvem de er.

Der er behov for at fortsætte arbejdet med at skabe formidlingsfrie, åbne og inkluderende miljøer både på arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner og i idrætsforeninger, så alle mødes som ligeværdige og behandles med respekt.

Fakta

- 24 pct. af LGBT-personer er ikke åbne om deres seksualitet over for deres leder/chef, mens det over for kolleger gælder for 27 pct.
- 49 pct. LGBT-personer har inden for det seneste år undladt at holde deres partner i hånden offentligt, og 53 pct. har undladt at kramme, kærtegne eller kysse deres partner offentligt.
- Ensomhed er 5-6 gange mere udbredt blandt LGBT-personer (28 pct.) end blandt befolkningen generelt.
- Halvdelen af adspurgte homo- og biseksuelle har oplevet det som ubehageligt at opholde sig i et omklædningsrum i forbindelse med idræt på grund af deres seksuelle orientering. For transpersoner er det 83 pct.
- 47 pct. af adspurgte LGBTI+-personer føler sig i nogen grad, i mindre grad eller slet ikke inkluderet i det sociale fællesskab, når de dyrker sport.

Als Research (2020) Udfordringer og stigma i forhold til at have en LGBTI-identitet i Danmark, Analyse og tal (2020) Udfordringer & barrierer blandt LGBTI+ personer i idrætsforeninger.

INITIATIVER

Styrket lovgivning mod forskelsbehandling og hadforbrydelser: Ligestillingsministeren fremsætter i 2021 et lovforslag, som skal styrke beskyttelsen af LGBTI-personer mod hadforbrydelser og hadefulde ytringer samt forskelsbehandling både inden for og uden for arbejdsmarkedet, herunder udvide klageadgangen til Ligebehandlingsnævnet og dermed mulighed for godtgørelse.

Initiativer til styrkelse af indsatsen mod hadforbrydelser: Justitsministeriet iværksætter initiativer, der skal sikre bedre

oplysning om hadforbrydelser, efteruddannelse til politiet og bedre håndtering af ofre for hadforbrydelser i forbindelse med anmeldelsessituationen. Derudover skal det sikres, at anklagere, der beskæftiger sig med hadforbrydelser, får mere viden om emnet. Initiativerne er udarbejdet på baggrund af drøftelser med en række relevante organisationer.

Lovforslag om ændring af juridisk køn og LGBTI-personers forældreskab: Regeringen forventer at fremsætte lovforslag om transkønnede børn og unges mulighed for at ændre juridisk køn samt at afskaffe refleksionsperioden ved ændring af juridisk køn for personer over 18 år. Derudover for-

ventes fremsat lovforslag om forbedringer af LGBTI-personers rettigheder på det familieretlige område, herunder at transkønnede personer kan blive forældre i overensstemmelse med deres juridiske køn, og at det bliver lettere at ændre fornavn, så det stemmer overens med ens kønsidentitet. Sidst ændres pasbekendtgørelsen, så anvendelse af kønsbetegnelsen X i passet også omfatter interkønnede og personer, der ikke fast identificerer sig som værende mand eller kvinde, samt personer under 18 år.

Styrket indsats for dobbeltminoriteter: Med finansloven for 2021 afsættes 5 mio. kr. årligt i 2021-2024 til oprettelse af et nyt krisecenter til LGBTI-personer med en etnisk minoritetsbaggrund med en specialiseret rådgivnings- og vejledningsindsats baseret på viden om særlige problemstillinger for målgruppen.

Løft af LGBT+ Danmark: Med finansloven for 2021 afsættes 2,5 mio. kr. til LGBT+ Danmark, så deres tilbud kan nå en større gruppe, herunder særligt unge, og bidrage til bedre trivsel for LGBTI+-personer i Danmark.

Kampagne om åbenhed og inklusion af LGBTI-personer på arbejdsmarkedet: I samarbejde mellem ligestillingsministeren, arbejdsmarkedsorganisationer, virksomheder og LGBTI-organisationer gennemføres i 2021 en kampagne, der skal nedbryde tabuer og øge åbenhed og inklusion på arbejdsmarkedet. Kampagnen bliver rettet mod ledere, HR-afdelinger og medarbejderrepræsentanter og vil have fokus på at udbrede fakta, succesfulde praksisser og konkrete værktøjer.

Undersøgelse af omvendelsesterapi: Der gennemføres i 2021 en undersøgelse af omvendelsesterapi i Danmark. Undersøgelsen skal blandt andet belyse, hvad der forstås ved omvendelsesterapi, hvordan det eventuelt gennemføres samt om muligt give en pejling af omfang.

Mere viden om LGBTI-personers levevilkår og trivsel: VIVE igangsætter i 2021 dels en undersøgelse af LGBT-personers trivsel, sundhed og levevilkår, som forventes offentliggjort primo 2022, dels en undersøgelse om levevilkår, behov og udfordringer blandt interkønnede. I nordisk regi gennemføres en undersøgelse af de mest lovende indsatser i de nordiske lande til forbedring af unge LGBTI-personers trivsel. Endelig igangsættes et arbejde med at afdække om LGBT-personer, der udsættes for partnervold, har særlige behov for hjælp og støtte.

Forbedring af LGBTI-personers forhold i idrætsforeninger: Kulturministeriet igangsætter i 2021 en række initiativer, som skal forbedre LGBTI-personers trivsel, tryghed og lige muligheder i de danske idrætsforeninger og samtidig bekæmpe homo- og transfobi. Initiativerne bygger på konklusionerne fra en arbejdsgruppe på området og en rapport fra 2020 om homo- og transfobi i idrætsforeninger.

Inspirations- og vejledningsmateriale om LGBTI-elever til grundskoler og ungdomsuddannelser: Børne- og Undervisningsministeriet udarbejder inspirations- og vejledningsmateriale til skoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner om, hvilke udfordringer fx unge homoseksuelle, transkønnede eller børn og unge af homoseksuelle forældre kan møde. Materialet sætter også fokus på, hvordan ledelse, lærere og pædagogisk personale kan understøtte LGBTI-elevs trivsel og fremme åbenhed og forståelse blandt klassekammerater. Materialet forventes offentliggjort i første halvår 2021.

Evaluering af reglerne om dobbeltdonation: I 2021 evalueres reglerne om dobbeltdonation. Den 1. januar 2018 blev det muligt for par og enlige kvinder at modtage behandling med assisteret reproduktion med både donoræg og -sæd, hvis der

foreligger en sundhedsfaglig begrundelse herfor. Ordningen evalueres med henblik på at belyse, om ordningen i tilstrækkeligt omfang giver enlige kvinder og par god mulighed for behandling.

Etablering af videnscenter på transområdet: Sundhedsstyrelsen vil i samarbejde med videnscenterets bestyrelse i 2021 udmønte midler og igangsætte forskning i sundhedsfaglig hjælp vedrørende kønsidentitet samt et projekt om vidensafdækning på området.

Rådgivning for transkønnede børn og voksne: I 2021 udmønter Sundhedsstyrelsen midler til to projekter, som skal sætte fokus på rådgivning til transpersoner. Det ene projekt varetages af Forening for Støtte til Transkønnede Børn (FSTB) og har til formål at udvikle materiale, der informerer og rådgiver forældre, pårørende, pædagogisk personale og andre omsorgspersoner, så de bliver i stand til at støtte, forstå og vejlede børn og unge i forhold til kønsidentitet. Det andet projekt varetages af Huset for Krop, Køn og Seksualitet og er et rådgivningstilbud, der yder psykosocial støtte til transpersoner.

Styrket sundhedsindsats i almen praksis målrettet LGBTI-personer: Sundhedsstyrelsen igangsætter i 2021 en informationsindsats rettet mod henholdsvis praktiserende læger og praksispersonale samt LGBTI-personer. Konkret laves en informationsindsats målrettet personer med LGBTI-baggrund i samarbejde med LGBT+ Danmark og en informationsindsats rettet mod almen praksis samt en workshop på kommende Lægedage.

Informationsmateriale til pleje- og aktivitetspersonale på ældreområdet vedrørende ældre LGBTI-personer: Sundhedsstyrelsen færdiggør i 2021 arbejdet med informationsmateriale til personale i ældreplejen om ældre LGBTI-personer. Materialet skal oplyse om og fremme synliggørelse af ældre LGBTI-personer samt give let tilgængelig information til personale om eventuelt særlige behov og mulige udfordringer, som ældre LGBTI-personer kan opleve i mødet med ældreplejen.

LIGESTILLING OG RETTIGHEDER GLOBALT

Internationalt arbejder Danmark for at fremme kvinder og pigers rettigheder, ligestilling mellem kønnene og sikre LGBTI-personers rettigheder – både gennem et stærkt fokus i udviklingsbistanden og som en aktiv fortaler i de internationale samarbejdsfora.

Fremme af kvinder og pigers rettigheder og muligheder globalt

I disse år er ligestillingsdagsordenen truet af stilstand eller sågar tilbageskridt, og i alt for mange lande holdes kvinder og piger tilbage fra at kunne deltage i samfundet på lige fod med mænd og drenge. Kvinder og børn er også særligt udsatte i humanitære kriser og konfliktsituationer, som kan forstærke uligheder mellem kønnene.

Kvinder og pigers risiko for fx vold og skadelige praksisser, som omskæring og børneægteskab, samt mødre dødelighed stiger under konflikter og kriser. COVID-19 har haft så alvorlige sundhedsmæssige og socioøkonomiske konsekvenser for kvinder og piger i udviklingslandene, særligt i relation til seksuel og kønsbaseret vold, at FN's Generalsekretær kalder det en skyggepandemi.

Arbejdet for ligestilling og kvinder og pigers rettigheder er forankret centralt i det internationale samarbejde, og det er

både et gennemgående tema og et individuelt delmål i FN's verdensmål. Den danske udviklingsbistand bruges som en løftestang til at fremme ligestilling og kvinder og pigers rettigheder globalt.

Der skal fortsat være et stærkt fokus på at fremme kvinder og pigers rettigheder gennem den danske udviklingsbistand og på at sikre, at Danmarks humanitære partnere har fokus på piger og kvinders beskyttelse, ligestilling og rettigheder.

Stærkt dansk engagement i det internationale ligestillingsarbejde

Indsatsen for at fremme ligestilling for kvinder og mænd samt LGBTI-personer står højt på dagsorden i fora som EU, Europarådet og Nordisk Ministerråd. Der er bred konsensus om at styrke kvinder og mænds aktive deltagelse i alle sfærer,

og der samarbejdes om at udveksle metoder og løsninger, som kan skabe reel ligestilling for alle uanset køn, seksuel orientering og kønsidentitet.

Enkelte lande er dog i stigende omfang kritiske over for ligestillingsindsatsen ikke alene globalt men også i Europa. Der stilles spørgsmålstejn ved, hvad ligestilling omfatter, og hvilke mål der skal stiles efter. Det gør det sværere at forhandle og igangsætte fælles initiativer, der fremmer ligestilling for kvinder og mænd samt LGBTI-personer. Når andre lande tøver med at fremme eller endda modarbejder ligestilling, skal Danmark stå fast.

Der er behov for at fastholde og forsvare de grundlæggende værdier og resultater, der er opnået, og at arbejde på at sikre fremdrift for ligestilling for kvinder og mænd samt LGBTI-personer i alle relevante fora.

Fakta

- Gennem de seneste 25 år er andelen af 20-24-årige kvinder, som blev gift, før de fyldte 18 år, faldet fra 25 pct. til 21 pct., mens andelen af kvinder, som blev gift, før de fyldte 15 år, er faldet fra 7 pct. til 5 pct.
- 28 pct. af 20-24-årige kvinder i Sub-Sahara har født et barn, før de fylder 18 år. Blandt de fattigste kvinder er det 41 pct.
- På verdensplan har 18 pct. af 15-49-årige kvinder, som har været i et parforhold, været udsat for fysisk eller seksuel vold fra en partner inden for det seneste år.
- Det estimeres, at usikre aborter er skyld i 8-11 pct. af alle mødredødsfald på verdensplan.
- Kvinder udfører tre gange så meget ubetalt omsorgsarbejde og husligt arbejde som mænd.
- 68 lande har lovgivning, som kriminaliserer seksuelt samvær mellem personer af samme køn, og 11 af disse lande har dødsstraf.

UN Women (2020) Progress of the World's Women 2019-2020.

INITIATIVER

Danmark til eksamination i FN's Kvindekongvention (CEDAW): Danmark bliver i 2021 'eksamineret' i status for efterlevelse af FN's konvention om afskaffelse af diskrimination mod kvinder, CEDAW. Det sker på baggrund af Danmarks 9. rapport til FN's Kvindekomité.

FN's Kvindekommissions samling: Årets samling i FN's Kvindekommission i New York har kvinders deltagelse i beslutningsprocesser samt eliminering af vold mod kvinder som hovedtema. Danmark vil deltage fysisk eller virtuelt i side events, bilaterale møder, forhandlinger mv. og vise gode eksempler på, hvordan Danmark har arbejdet med kvinder i beslutningsprocesser og bekæmpelse af vold mod kvinder.

Generation Equality Forum i Paris: I sommeren 2021 forventes det globale topmøde Generation Equality Forum i Paris afholdt under ledelse af UN Women, hvor Beijing-handlingsplanen fra 1985 vil blive markeret. Danmark har bidraget med 10 mio. kr. til fejringen blandt andet for at sikre, at unge og civilsamfund kan være stærkt repræsenteret.

Ligestillingsmainstreaming i det nordiske samarbejde: Fra 2021 har de nordiske samarbejdsministre afsat yderligere 4,4 mio. kr. til at styrke indsatsen for at inddrage ligestillingsperspektiver i alle sektorer og aktiviteter i det nordiske samarbejde.

Dansk lederskab af SRSR-koalition: Det danske og internationale engagement i Beijing-handlingsplanens tema om seksuelle og reproduktive rettigheder (SRSR) intensiveres. Danmark leder SRSR-handlingssporet sammen med en række lande, UNFPA og progressive civilsamfundsorganisationer, og lægger sig dermed i spidsen for at sikre fremskridt på SRSR-dagsordenen over de næste 5 år. Danske prioriteter er

seksualundervisning, adgang til prævention og til sikker abort samt involvering af unge samt mænd og drenge.

Dansk SRSR-slagplan: Danmark sigter med sin SRSR-slagplan efter at samle en bredere koalition af progressive lande og organisationer i kampen mod det stigende pres på kvinder og pigers ret til selv at bestemme over eget liv, krop og fremtid. Slagplanen beskriver en intensiveret indsats for at sikre, at verden ikke går tilbage på et område, der er afgørende for at nå FN's Verdensmål.

Ny dansk handlingsplan for kvinder, fred og sikkerhed: I 2021 starter implementeringen af Danmarks fjerde nationale handlingsplan for FN's Sikkerhedsrådsresolution om kvinder, fred og sikkerhed (2020-2024). Formålet med den nye handlingsplan er at styrke kvinders fulde, lige og meningsfulde deltagelse i fredsarbejde og konfliktforebyggelse, og at kvinder og mænds ligestilling, rettigheder, interesser, sårbarheder og behov tænkes ind i alle faser af arbejdet for bæredygtig fred.

Call to Action on protection from Gender Based Violence (GBV in emergencies): Danmark overtager i 2021 det to-årige formandskab for »Call to Action on GBV in emergencies«.

Det globale initiativ blev stiftet i 2013 og samler i alt 87 partnere – stater, donorer, FN-organisationer og NGO'er. Målet er at drive den politiske dagsordenen for, at indsatser til bekæmpelse af kønsbaseret vold integreres i alle stadier af humanitære indsatser. Det gælder både forebyggelse gennem fokus på ulighed mellem køn, adgang til SRSR og uddannelse samt bistand til ofre i form af adgang til serviceydelser, herunder sundhed og juridisk bistand. Samtidig skal kvinder og piger i langt højere grad inddrages i tilrettelæggelsen af de humanitære indsatser.

Styrket nordisk LGBTI-samarbejde: Med den fællesnordiske LGBTI-strategi vedtaget af Nordisk Ministerråd for Lige-

stilling (MR-JÄM) i 2020 systematiseres det nordiske samarbejde på LGBTI-området, og der afsættes blandt andet fra 2021 1 mio. kr. årligt til styrket samarbejde mellem civilsamsfundsorganisationer og andre relevante aktører.

EU-Kommissionens LGBTI+-strategi: I 2020 vedtog EU-Kommissionen for første gang en LGBTI+-strategi. Danmark vil støtte op og presse på for, at strategien omsættes til reelle fremskridt i arbejdet for europæiske LGBTI-personers rettigheder.

Status for initiativer fra Perspektiv- og handlingsplan 2020

Indsatsområde	Gennemført	Igangsæt	Ikke gennemført
Lige muligheder i uddannelse, arbejde og familien	4	9	1
Frihed og lige rettigheder for alle	8	8	0
Tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer	4	8	0
Ligestilling og rettigheder globalt	9	2	2
I alt	25	27	3

Hermed slutter redegørelsen.